

POKLICNA MATURA ZA DRUGI PREDMET - ZDRAVSTVENA NEGA

Teme za ustni del izpita 2023/24

Zdravstvena nega pacienta pri življenjskih aktivnostih dihanje in krvni obtok ter vzdrževanje normalne telesne temperature:

- 1 Opišite normalne vrednosti pri merjenju in opazovanju dihanja, pulza, krvnega tlaka, telesne temperature ter odstopanja od normalnih vrednosti.
- 2 Opišite načine merjenja telesne temperature.
- 3 Opišite merjenje saturacije in normalne vrednosti SpO₂.
- 4 Razložite ustrezno ukrepanje ob odstopanjih pri dihanju, pulzu, krvnemu tlaku, telesni temperaturi.
- 5 Opišite vzroke in znake hipoksije.
- 6 Razlikujete pripomočke za aplikacijo in opišite intervencije zdravstvene nege pri aplikaciji kisika.
- 7 Opišite intervencije zdravstvene nege pri pacientu z motnjami dihanja.
- 8 Opišite intervencije zdravstvene nege pri arterijski hipertenziji in arterijski hipotenziji.
- 9 Opišite intervencije zdravstvene nege pri zvišani in znižani telesni temperaturi.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti prehranjevanje in pitje

- 1 Utemeljite pomen prehrane za zdravega in bolnega človeka.
- 2 Razložite smernice zdravega prehranjevanja.
- 3 Razlikujte različne načine hranjenja.
- 4 Opišite težave in motnje hranjenja.
- 5 Opišite vzroke, znake in ukrepe pri motnjah požiranja in dehidraciji.
- 6 Opišite merjenje bilance tekočin.
- 7 Opišite zaplete, načine preverjanja lege nasogastrične sonde in zdravstveno nego pacienta z nasogastrično sondo.
- 8 Opišite intervencije zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti prehranjevanje in pitje.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti izločanje in odvajanje

- 1 Opišite opazovanje, normalne vrednosti ter motnje pri izločanju urina.
- 2 Opišite vzroke in vrste urinske inkontinence ter zdravstveno nego pacienta pri inkontinenci urina.
- 3 Opišite zdravstveno nego pacienta s stalnim urinskim katetrom.
- 4 Opišite opazovanje, normalne vrednosti ter nepravilnosti pri odvajanju blata (obstipacija, driska, meteorizem, sindrom razdražljivega črevesja, tenezem, hemeroidi).
- 5 Opišite vzroke, znake in posledice zaprtja ter ukrepe za preprečevanje zaprtja.
- 6 Opišite vzroke, znake in posledice driske ter ukrepe ob pojavu driske.
- 7 Razložite vzroke in zdravstveno nego pacienta pri inkontinenci blata.

- 8 Naštejte vzroke bruhanja in prekomernega znojenja, kaj opazujemo pri izbruhani vsebini ter zdravstveno nego pacienta pri bruhanju in prekomernem znojenju.
- 9 Razložite namen, kontraindikacije, zaplete in zdravstveno nego pacienta pri aplikaciji čistilne klizme.
- 10 Razlikujte črevesne in urinske izločalne stome, zaplete, pripomočke za oskrbo stome in opišite zdravstveno nego pacienta z izločalno stomo.
- 11 Opišite intervencije zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti izločanje in odvajanje.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti gibanje in ustrezna lega

- 1 Utemeljite pomen gibanja za zdravje pacienta.
- 2 Opišite zaplete zaradi dolgotrajne negibljivosti (razjeda zaradi pritiska, kontrakture, venska tromboza, zastojna pljučnica), dejavnike tveganja in ukrepe za njihovo preprečevanje.
- 3 Razlikujte vrste in uporabo različnih pripomočkov za varno gibanje pacienta.
- 4 Razložite načela ergonomije za varno dvigovanje in premikanje pacienta.
- 5 Opišite ustrezne položaje, premikanje in transport pacienta glede na njegovo zdravstveno stanje.
- 6 Opišite intervencije zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti gibanje in ustrezna lega.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti spanje in počitek

- 1 Opišite pomen spanja ter motnje spanja in počitka.
- 2 Opišite ukrepe za preprečevanje nespečnosti.
- 3 Opišite načela urejanja bolniške postelje.
- 4 Razlikujte ravnanje s čistim in umazanim perilom.
- 5 Opišite intervencije zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti spanje in počitek.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjskih aktivnostih osebna higiena in urejenost ter oblačenje in slačenje

- 1 Opišite pomen osebne higiene za pacienta.
- 2 Opišite opazovanje kože in vidnih sluznic.
- 3 Opišite spremembe na koži, vidnih sluznicah, lasišču in nohtih.
- 4 Opišite opazovanje ustne votline in zob zdrave in bolne ustne votline.
- 5 Razlikujte spremembe in vzroke za nastanek sprememb.
- 6 Razlikujte posteljno kopel, prhanje, kopanje v kopalni kadi.
- 7 Opišite anogenitalno nego pri moškem in ženski, nego nohtov, las in lasišča, brkov in brade.
- 8 Opišite intervencije zdravstvene nege pri življenjskih aktivnostih osebna higiena in urejenost ter oblačenje in slačenje.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjski aktivnosti izogibanje nevarnostim v okolju

- 1 Naštejte nevarnosti, ki pretijo pacientu.
- 2 Opišite ukrepe za zagotavljanje njegove varnosti.
- 3 Opišite intervencije zdravstvene nege pri življenjski aktivnosti izogibanje nevarnostim v okolju.
- 4 osebno urejenost na delovnem mestu, higieno rok in uporabo osebne varovalne opreme.
- 5 Opišite pojme in pomen čiščenja, dezinfekcije, sterilizacije in asepse.
- 6 Opišite pravilno ravnanje z odpadki v zdravstvu.
- 7 Razlikujte biološka, kemijska, fizikalna, ergonomska tveganja v zdravstvu in varnostne ukrepe.

Zdravstvena nega pacienta pri življenjskih aktivnostih odnosi z ljudmi, izražanje čustev, občutkov in potreb ter duhovnih potreb

- 1 Opišite načela Kodeksa etike v zdravstveni negi in oskrbi Slovenije.
- 2 Opišite verbalno in neverbalno komunikacijo in pravila komuniciranja v zdravstveni negi.
- 3 Opišite komunikacijo z gluhim, naglušnim, slepim in slabovidnim pacientom.
- 4 Opišite normalno stanje zavesti in razlikujte kvalitativne in kvantitativne motnje zavesti.
- 5 Razlikuje akutno in kronično bolečino.
- 6 Opišite opazovanje bolečine in intervencije zdravstvene nege pri pacientu z bolečino.
- 7 Opišite intervencije zdravstvene nege pri življenjskih aktivnostih odnosi z ljudmi, izražanje čustev, občutkov in potreb ter izražanju duhovnih potreb.

Diagnostično-terapevtski postopki v zdravstveni negi

- 1 Opišite sprejem, odpust in premestitev pacienta.
- 2 Razlikujte laboratorijske preiskave.
- 3 Opišite kapilarni odvzem krvi, odvzem urina, blata, sputuma in brisov.
- 4 Razlikuje vrste preiskav ter diagnostični in terapevtski namen pri funkcijskih, ultrazvočnih, endoskopskih, radioloških, radioizotopskih preiskavah in magnetni resonanci.
- 5 Opišite pripravo pacienta na EKG, EEG, jedrsko magnetno resonanco.
- 6 Opišite zaščito pred ionizirajočim sevanjem.
- 7 Opišite zaplete pri endoskopskih in radioloških preiskavah s kontrastnimi sredstvi.
- 8 Razlikuje vrste punkcij ter opišite diagnostični in terapevtski namen punkcije, biopsije, zaplete ter zdravstveno nego pacienta po punkciji ali biopsiji.
- 9 Opišite razvrstitev zdravil po ATC (anatomsko- terapevtsko-kemijski) klasifikaciji.
- 10 Opišite načine aplikacije zdravila in pravila za varno aplikacijo zdravil.

- 11 Opišite neželene učinke zdravil in ustrezno ukrepanje.
- 12 Opišite določanje vbodnega mesta, način in izvedbo aplikacije injekcije s.c. in i.m. ter zaplete pri aplikaciji injekcije.
- 13 Opišite zdravstveno nego pacienta z infuzijo.

Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

- 1 Opišite zaporedje ukrepov v prvi pomoči in nujni medicinski pomoči ter triažo.
- 2 Glede na vrsto poškodbe pravilno izberite ustrezen položaj, prenos in transport poškodovanca.
- 3 Opišite pristop k pacientu po DRABC.
- 4 Opišite pregled pacienta po pristopu ITLS.
- 5 Razlikujte vrste krvavitev in opišite načine zaustavljanja.
- 6 Razlikujte vrste šoka, vzroke, znake in pravilno ukrepanje.
- 7 Opišite motnje zavesti, vzroke, znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
- 8 Opišite kardiopulmunalno oživljanje odrasle osebe, otroka in dojenčka.
- 9 Opišite uporabo AED (avtomatski zunanji defibrilator).
- 10 Razlikujte akutne zastrupitve, opišite znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
- 11 Razlikujte delno in popolno zaporo dihalne poti zaradi tujka pri odrasli osebi, dojenčku in otroku, znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
- 12 Razlikujte vrste poškodbenih ran, opišite zaplete in pravilno oskrbo ran.
- 13 Razlikujte vrste opeklin, znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
- 14 Razlikujte poškodbe zaradi mraza, znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
- 15 Opišite poškodbe z električnim tokom, zaplete in pravilno ukrepanje.
- 16 Razlikujte poškodbe kosti in sklepov, znake, zaplete ter pravilno ukrepanje.
- 17 Razlikujte poškodbe glave in možganov, prsnega koša, trebuha, znake, zaplete in pravilno ukrepanje.
- 18 Razlikujte netravmatološka nujna stanja: akutni koronarni sindrom, možgansko kap, epileptični napad, hipoglikemijo, hiperglikemijo, sončarico, vročinsko kap, anafilaksijo, vzroke, znake, zaplete in pravilno ukrepanje.

Zdravstvena nega pacienta pri različnih obolenjih

- 1 Opišite vzroke, znake, primerno prehrano in intervencije zdravstvene nege pacienta po življenjskih aktivnostih pri obolenjih:
 - srca in ožilja (angina pectoris, miokardni infarkt, povišan krvni tlak),
 - dihal (pljučnica, bronhitis),
 - prebavil in jeter (gastritis, apendicitis, ileus, žolčni kamni),
 - sečil (cistitis),
 - krvi (anemija, levkemija),
 - endokrinih žlez (diabetes),
 - živčevja (možganska kap),
 - mišic, kosti in sklepov (osteoporoza).

Zdravstvena nega pacienta pri kirurškem zdravljenju

- 1 Razlikujte vrste anestezije (splošno, lokalno, področno).
- 2 Opišite pripravo pacienta na operativni poseg.

- 3 Opišite možne zaplete in intervencije zdravstvene nege pacienta po kirurškem posegu.
- 4 Razlikujte akutne, kronične rane in opišite dejavnike, ki vplivajo na celjenje rane.
- 5 Opišite intervencije zdravstvene nege pacienta z rano.
- 6 Razlikujte vrste drenaž in intervencije zdravstvene nege pacienta z drenažo.

Zdravstvena nega pacienta z malignimi obolenji

- 1 Opišite sumljive znake za nastanek raka, onkogene dejavnike in preventivne ukrepe.
- 2 Opišite neželene učinke pri zdravljenju s citostatiki in intervencije zdravstvene nege pacienta ob pojavu neželenih učinkov.
- 3 Opišite zdravstveno nego kože po obsevanju.

Zdravstvena nega pacienta z infekcijskimi obolenji

- 1 Opišite pogoje za nastanek nalezljive bolezni (Vogralikova veriga), potek okužbe in imunoprofilakso.
- 2 Razlikujte najpogostejše okužbe povezane z zdravstvom (MRSA, CRE, ESBL, VRE, Clostridium difficile), dejavnike tveganja in opišite ukrepe za preprečevanje.
- 3 Razlikujte vrste izolacij in opišite intervencije zdravstvene nege pacienta v izolaciji.
- 4 Opišite vzroke, znake, zaplete in opišite intervencije zdravstvene nege pacienta po življenjskih aktivnostih pri:
 - okužbah dihal (influenca, angina),
 - izpuščajnih obolenjih (škrlatinka, norice),
 - okužbah preko krvi (hepatitis B, C, HIV),
 - okužbah živčevja (bakterijski, virusni meningitis, borelioza).
- 5 Opišite znake, zaplete in opišite intervencije zdravstvene nege pri črevesnih okužbah.

Zdravstvena nega nosečnice in pacientke z ginekološkimi obolenji

- 1 Opišite zdrav način življenja nosečnice, spremljanje in preiskave v nosečnosti.
- 2 Razlikujte bolezni in težave v nosečnosti (gestacijski diabetes, preeklampsija, krvavitve v nosečnosti) ter intervencije zdravstvene nege.
- 3 Opišite intervencije zdravstvene nege otročnice po porodu, po carskem rezu ter opišite zaplete.

Zdravstvena nega otroka v različnih starostnih obdobjih

- 1 Opišite preventivne dejavnosti za ohranitev zdravja otroka v različnih starostnih obdobjih.
- 2 Razlikujte telesne in fiziološke značilnosti novorojenčka, nedonošenčka, dojenčka ter opišite intervencije zdravstvene nege po temeljnih življenjskih aktivnostih.

- 3 Opišite telesni, zaznavni in psihosocialni razvoj otroka v različnih starostnih obdobjih.
- 4 Opišite primerno prehrano otroka v različnih starostnih obdobjih.

Zdravstvena nega bolnega otroka v različnih starostnih obdobjih

- 1 Opišite pravice otrok v bolnišnici in psihični hospitalizem.
- 2 Opišite komunikacijo s starši, bolnim otrokom in mladostnikom.
- 3 Opišite vzroke, znake, primerno prehrano in intervencije zdravstvene nege otroka ter mladostnika po življenjskih aktivnostih pri obolenjih:
 - prebavil (driska, zaprtje, bruhanje, dehidracija, celiakija),
 - dihal (nahod, tonzilitis, bronhitis, astma, vnetje srednjega ušesa)
 - sečil (vnetje sečil),
 - srca (prirojene srčne napake),
 - krvi (anemija, levkemija, hemofilija),
 - endokrinih žlez (sladkorna bolezen),
 - živčevja (vročinski krči, epilepsija).